

Nader onderzoek kleine marterachtigen

Fietspad gemeente Eindhoven/Nuenen

projectnummer 467895.100
definitief revisie 00
13 oktober 2021

Nader onderzoek kleine marterachtigen

Fietspad gemeente Eindhoven/Nuenen

projectnummer 467895.100

definitief revisie 00
13 oktober 2021

Auteurs

S.C.H.J. van Eijk

Opdrachtgever

Gemeente Eindhoven
Stadshuisplein 1
5611 EM Eindhoven

datum vrijgave
13-10-2021

beschrijving revisie 00
definitief

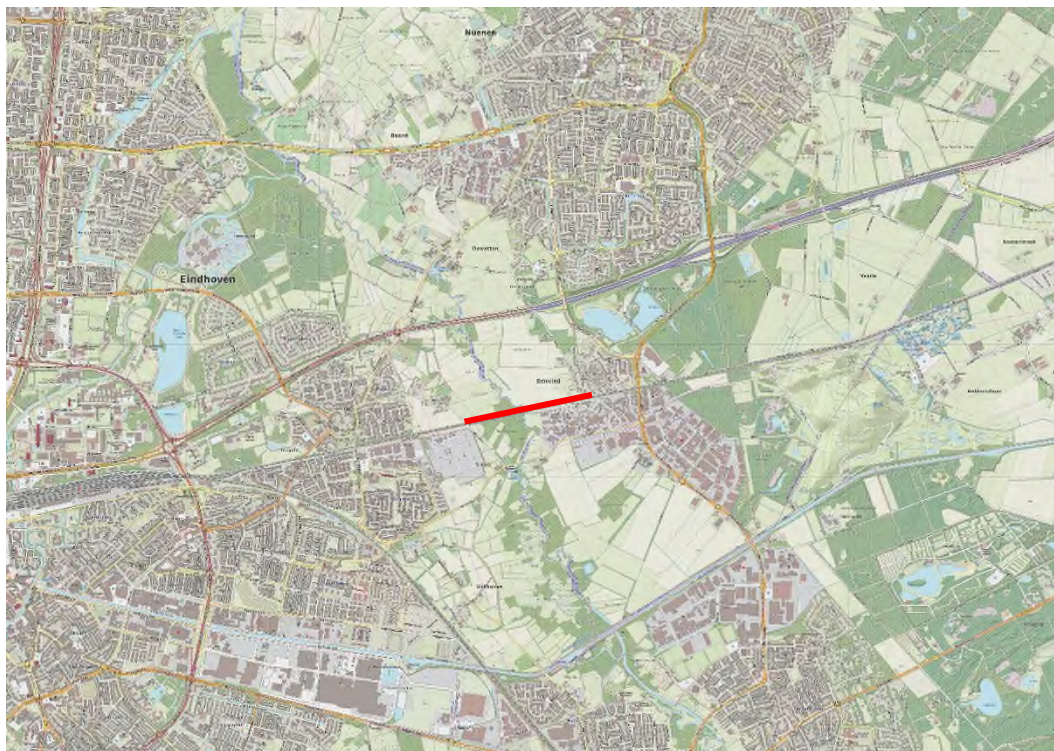
gecontroleerd
A.J.C. van Beek

vrijgave
E.M. Matla

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Het voornemen	2
2	Wettelijk kader	4
3	Methode	6
4	Resultaten	8
4.1	Locaties struikrovers	8
4.2	Kleine marters	8
4.3	Overige waarnemingen	11
5	Toetsing Wet natuurbescherming	13
5.1	Kleine marters	13
5.2	Boomvalk	13
6	Bronnen	15

Figuur 0.1 Ligging van het plangebied (rode lijn). Bron ondergrond: Pdok, 2021.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Eindhoven is samen met een aantal naastgelegen gemeenten bezig met de ontwikkeling van een doorgaande (snelle) fietsroute, die Eindhoven en Helmond met elkaar moeten verbinden, via Nuenen. Het tracé loopt vanaf de Loostraat in Eindhoven tot aan de Collse Hoefdijk in Eeneind en is globaal parallel gelegen aan de spoorverbinding Eindhoven - Helmond. De ligging is weergegeven in Figuur 1.1. De fietsverbinding is deels gelegen binnen de gemeente Eindhoven en deels binnen de gemeente Nuenen.

Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of de geplande ingrepen effect hebben op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. Om deze reden is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. In dit kader is een Natuurtoets uitgevoerd voor de voorgenomen ontwikkeling (Antea Group, 2018). Deze toets is geactualiseerd in 2020 (Antea Group, 2021).

Daarnaast heeft eind 2018 t/m begin 2019 reeds in een deel van het plangebied nader onderzoek naar het voor komen van kleine marters plaatsgevonden. Door recente waarnemingen van bunzing en wezel (NDFF) en door het aantreffen van mogelijke verblijfplaatsen in het oostelijk deel van het plangebied (Antea Group, 2021) is een nieuwe onderzoek naar het voor komen van kleine marters en de steenmarter nodig.

Voorliggende rapportage beschrijft het onderzoek naar het voor komen van de kleine marters (bunzing, wezel en hermelijn) en steenmarter in het plangebied.

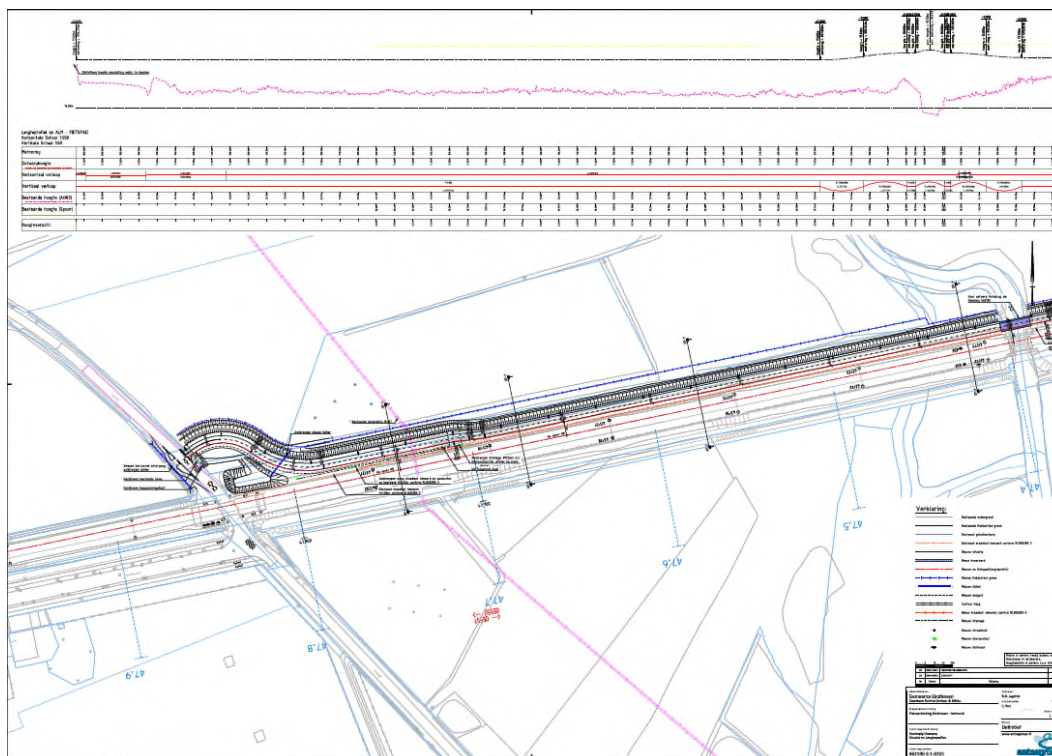

Figuur 1.1. Ligging van het plangebied (rode lijn). Bron ondergrond: Pdok, 2021.

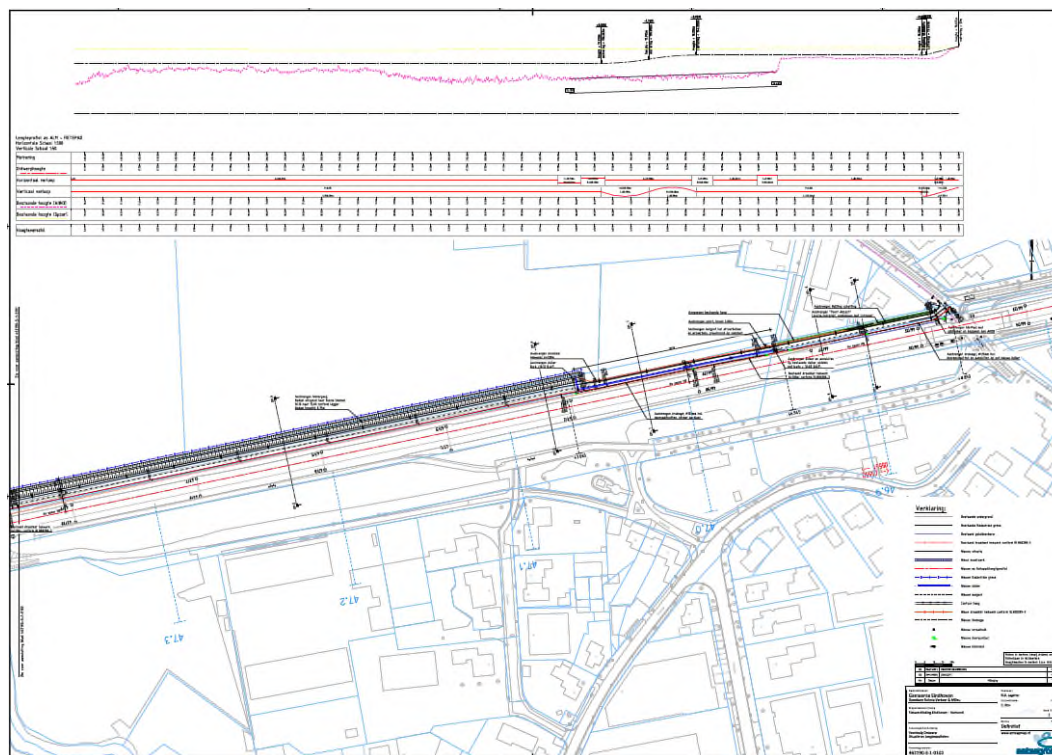
1.2 Het voornemen

Het fietspad is voor een groot deel parallel gelegen aan de spoorverbinding Eindhoven - Helmond en kruist de A-waterloop de Kleine Dommel door middel van een nieuwe fietsbrug. Verder loopt het tracé van het fietspad ten oosten van de Kleine Dommel over een A-waterloop welke verlegd wordt naar de noordzijde van het fietspad. Het nieuw aan te leggen fietspad wordt op een talud gerealiseerd en heeft een breedte van 4 m en een lengte van circa 1.000 m fietspad (4.000 m²).

Het ontwerp van het fietspad is weergegeven in Figuur 1.3 en Figuur 1.4.

Figuur 1.3. Ontwerp snelfietsroute Eindhoven-Nuenen, deel Eindhoven (ten westen van de Kleine Dommel).

Figuur 1.4. Ontwerp snelfietsroute Eindhoven-Nuenen, deel Nuenen (ten oosten van de Kleine Dommel).

2 Wettelijk kader

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming relevant voor voorliggend nader onderzoek.

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In het voorliggende nader onderzoek wordt enkel ingegaan op de soortbescherming.

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

"Kleine marterachtigen behoren tot de categorie 'Andere soorten' en staan vermeld in artikel 3.10 van de Wnb en zijn in de provincie Overijssel niet vrijgesteld. Hieronder worden de verbodsbepalingen uit de Wnb behorende bij dit artikel uiteengezet."

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.1 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. Dieren behorend bij artikel 3.5 mogen niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Artikel 3.5 **Wet natuurbescherming** Europees beschermde soorten

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, Bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

3 Methode

De gevolgde aanpak is gebaseerd op de Handreiking kleine marterachtigen in relatie tot soortenbescherming (Provincie Noord Brabant, 2017). Het onderzoek naar de kleine marters is uitgevoerd met struikrovers. De struikrover is een langwerpige buis met een camera en een lokstof, zijnde sardientjes in dit geval. Een impressie van een geplaatste struikrover is weergegeven op Figuur 3.1. Deze cameravallen zijn 6 weken actief geweest in de periode mei 2020 – september 2020. Elke twee weken zijn de camera's uitgelezen en zijn de batterijen indien nodig ververs. Een overzicht van de data is weergegeven in Tabel 3.1. De struikrover is geschikt voor het in beeld brengen van alle marterachtigen. In totaal zijn in het plangebied zes struikrovers geplaatst.

Het voorkomen van kleine marterachtigen is naast de aanwezigheid van voldoende dekking ook afhankelijk van de aanwezigheid van voldoende prooidieren. Om die reden zal bij de plaatsing en bij de controles ook specifiek gelet worden op sporen, prooiresten en individuen van prooidiersoorten voor de marterachtigen.

Figuur 3.1. Impressie opstelling struikrover in het plangebied.

Tabel 3.1. Overzicht terreinbezoeken en omstandigheden.

Datum	Weer	Soort
13-07-2021	19 graden Celsius, bewolkt, windkracht 1,	Plaatsen camera's
22-07-2021	21 graden Celsius, zonnig, windkracht 1	Uitlezen camera
4-08-2021	20 graden Celsius, zonnig, windkracht 1	Uitlezen camera, vervangen lokmiddel
2-09-2021	18 graden Celsius, bewolkt, windkracht 1	Uitlezen camera, ophalen camera's.

4 Resultaten

4.1 Locaties struikrovers

Op zes locaties zijn struikrovers geplaatst. De cameravallen zijn met name tegen het spoortalud aan geplaatst, omdat dit de meest logische locatie is voor eventuele verblijfplaatsen van kleine marters. Ook is bij de onderdoorgang onder het spoor door bij de Dommel een struikrover geplaatst. In het centraal gelegen bosje is geen struikrover geplaatst. Deze locatie stond namelijk ten tijde van de terreinbezoeken grotendeels onder water en was ondoordringbaar door de grote hoeveelheid bramen en brandnetels. Het bosje zelf wordt door de natte omstandigheden als ongeschikt beoordeeld voor verblijfplaatsen van kleine marters.

Figuur 4.1. Overzicht locaties struikrovers.

4.2 Kleine marters

In de zes weken zijn op de zes locaties in totaal meer dan 15.000 foto's genomen door de cameravallen. Na analyse van deze foto's blijkt dat op de locaties de in Tabel 4.1 opgenomen soorten zijn waargenomen. Op twee locaties zijn wezel of wezel/hermelijn waargenomen. Het gaat om locatie 1 en locatie 4. Van niet alle foto's kon met zekerheid worden vastgesteld of het ging om een wezel of om een hermelijn. Op Figuur 4.2 en Figuur 4.3 zijn waargenomen wezel en wezel/hermelijn weergegeven. Een impressie van overige waargenomen soorten is opgenomen in Figuur 4.4. Bunzing, steenmarter of andere beschermde soorten zijn niet waargenomen. Daarmee is het uitgesloten dat verblijfplaatsen van deze soorten in het plangebied voor komen.

Tabel 4.1. Overzicht waargenomen soorten locaties plangebied.

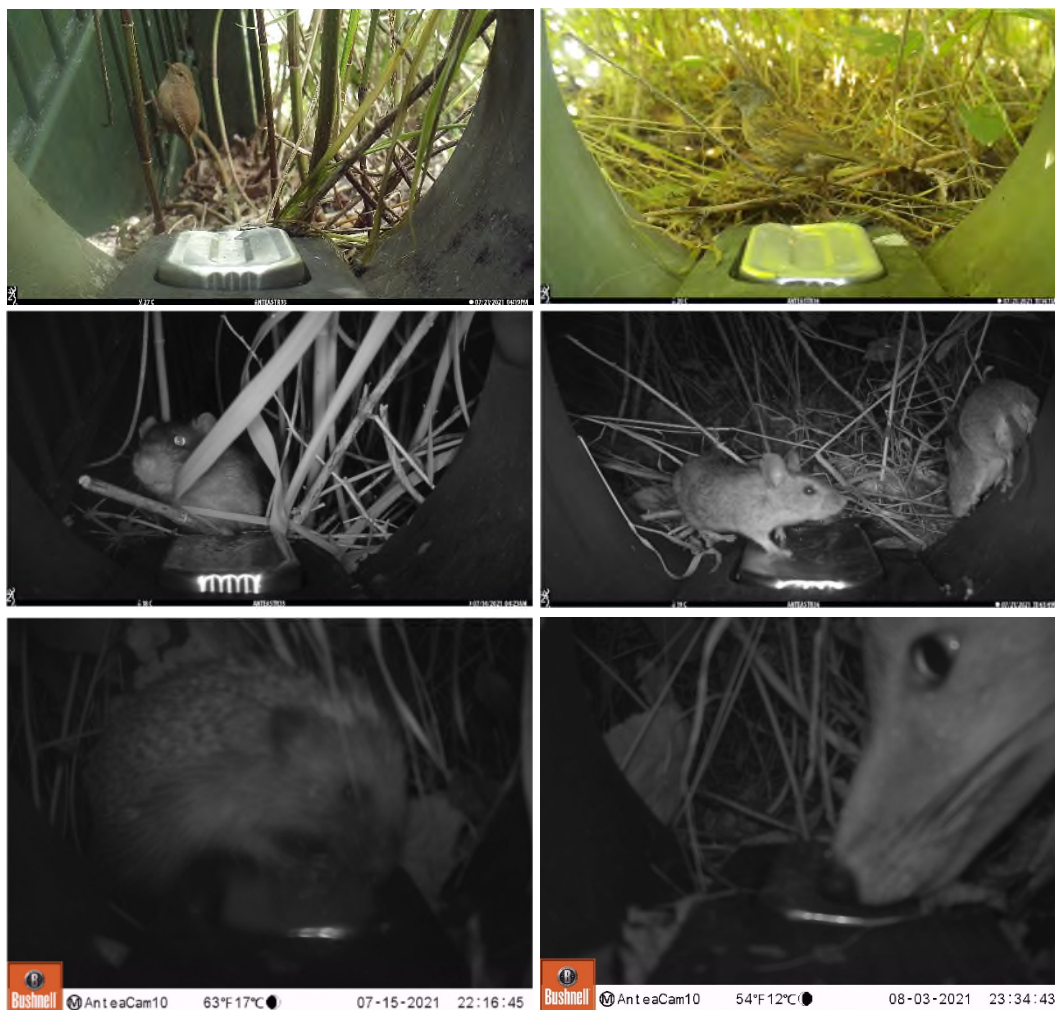
Locatie	Waargenomen soorten
1	Bruine rat Verschillende muizensoorten Wezel (1 waarneming). Zie Figuur 4.2. Wezel/hermelijn (1 waarneming)
2	Bruine rat Verschillende muizensoorten Winterkoning
3	Bruine rat Verschillende muizensoorten
4	Bruine rat Verschillende muizensoorten Winterkoning Koolmees Wezel/hermelijn (1 waarneming). Zie Figuur 4.3.
5	Bruine rat Heggenmus Verschillende muizensoorten Egel Huiskat Vos
6	Bruine rat Verschillende muizensoorten Huiskat Egel

Figuur 4.2. Wezel locatie 1.

Figuur 4.3. Wezel/hermelijn locatie 4.

Figuur 4.4. Lb: winterkoning locatie 4, Rb: heggemus locatie 5, Lm: bruine rat locatie 4, Rm bosmuis locatie 5, Lo: egel locatie 6, Ro: vos locatie 6.

4.3 Overige waarnemingen

Tijdens de terreinbezoeken is het nest van een boomvalk waargenomen net buiten het plangebied. Dit nest werd gebruikt door een paartje boomvalken en hun jongen. Het betreft daarmee een jaarrond bescherm nest. De locatie van het nest is weergegeven op Figuur 4.5.

Figuur 4.5. Locatie jaarrond beschermd nest boomvalk (gele stip) ten opzicht van het plangebied (gele lijn).

5 Toetsing Wet natuurbescherming

5.1 Kleine marters

In het plangebied zijn op twee plaatsen de wezel en/of wezel/hermelijn waargenomen. Het is daarmee aannemelijk dat verblijfplaatsen van deze soort(en) op verschillende plekken in het plangebied aanwezig zijn. Met name het spoortalud is als hoger liggend terrein in een relatief natte omgeving zeer geschikt als plek voor verblijfplaatsen. De verblijfplaatsen van deze soort(en) zijn beschermd middels Artikel 3.10 uit de Wet natuurbescherming. Ook is het plangebied een lijnvormige verbinding die verschillende (potentiële) verblijfplaatsen met elkaar verbindt aan de noordkant van het spoor.

Door het voornemen verdwijnen verblijfplaatsen van de wezel en/of wezel/hermelijn en de verbinding hier tussen. Om de werkzaamheden te mogen uitvoeren is daarom een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig. Deze ontheffing kan worden verkregen als onderbouwd kan worden dat:

- Er een wettelijk belang zoals genoemd bij Artikel 3.10 van toepassing is op het project. In dit geval is “ruimtelijke ontwikkeling” een geldend ruimtelijk belang;
- Er geen alternatieven voor het voornemen zijn;
- De staat van instandhouding van de soort(en) niet in het geding is;
- Er voldoende leefgebied gemitigeerd/ gecompenseerd wordt;
- Er buiten de kwetsbare periode van de soort(en) wordt gewerkt.

5.2 Boomvalk

Tijdens de terreinbezoeken is een broedgeval van de boomvalk net buiten het plangebied vastgesteld. Dit nest is jaarrond beschermd. Jaarrond beschermde nesten worden beschermd middels Artikel 3.1. uit de Wet natuurbescherming.

Door de voorgenomen ontwikkeling wordt het nest fysiek niet geraakt. Wel vinden de werkzaamheden plaats binnen een afstand van het nest waarbij verstoring van het nest door werkzaamheden niet op voorhand uit te sluiten is. De afstand van het nest tot het plangebied bedraagt 35 meter (zie Figuur 5.1). Over het algemeen wordt als verstoringafstand van nesten van roofvogels 75 meter aan gehouden.

Het nest van de boomvalk wordt alleen gebruikt door de boomvalk in het broedseizoen. Voor de boomvalk is dat van mei t/m augustus. De boomvalk overwintert de rest van het jaar in Afrika. Vaak wordt in dezelfde omgeving ieder jaar een nieuw nest, dat is gemaakt door een andere vogelsoort, uitgekozen. Het is dus waarschijnlijk dat de boomvalk volgend jaar een ander nest betreft. Waarschijnlijk ligt dit nieuwe nest in de buurt van het huidige nest. Bomen in het plangebied lijken vooralsnog veel minder geschikt als nestlocatie voor de soort dan de veel hogere bomen in de omgeving van het plangebied. De kans op een nest van de soort in het plangebied lijkt daarmee zeer klein. Het is wel aannemelijk dat de soort opnieuw binnen de 75 meter van het plangebied af gaat broeden

Op het moment dat de werkzaamheden in het plangebied buiten het broedseizoen (mei – augustus) plaatsvinden dan is er vanuit de boomvalk geen belemmering voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Vanuit het voor komen van kleine marters in het plangebied is het werken buiten het broedseizoen ook de meest logische periode gezien het feit dat het broedseizoen gelijk valt met de voortplantingsperiode van de kleine marters.

Figuur 5.1. Locatie jaarrond beschermd nest boomvalk (gele stip) ten opzichte van het plangebied (gele lijn).

6 Bronnen

Antea group, 2018. Natuurtoets. Fietspad gemeente Eindhoven/Nuenen.

Antea group, 2019. Nader onderzoek kleine marterachtigen. Een nieuwe verbinding tussen Eindhoven en Nuenen.

Anteagroup, 2021. Natuurtoets. Fietspad gemeente Eindhoven/Nuenen. Toetsing Wet natuurbescherming en NNN t.b.v. uitvoeringsprojecten.

Provincie Noord Brabant, 2017. Handreiking kleine marters in relatie tot soortenbescherming.

NDFF
SOVON.nl

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al bijna 70 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

E. arjan.vanbeek@anteagroup.nl

www.anteagroup.nl

Copyright © 2021

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.